

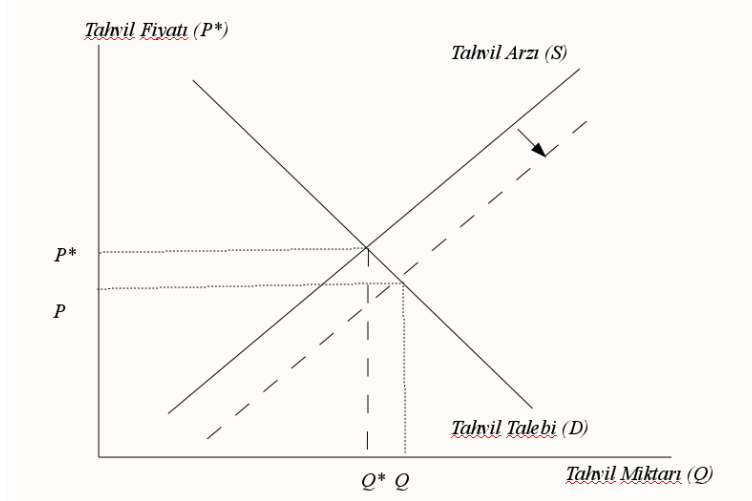
Ad, Soyad: _____

Açıklamalar: Aşağıdaki soruları kısaca cevaplandırınız. Yanıtlar açık ve net olmalı ve eğer gerekiyorsa, yardımcı şekil ve tablolar ile desteklenmelidir.

Sorular

1. (20 puan) Diyelim ki, bir sene sonra bütçe açığının artacağını bekliyorsunuz. Siz bu olayın bir sene sonra gerçekleşeceğini bugün tahmin ediyorsanız, bugün daha çok uzun vadeli tahvil alır mısınız? Neden? Varlık talebi teorisini kullanarak açıklayınız.

Yanıt: Bütçe açığının artması varlık talebi teorisine göre tahvil arzının artmasını gerektirir. Tahvil arz eğrisi sağa kayar, tahvil fiyatı düşer. Tahvil fiyatı ve faizi arasında negatif yönlü bir ilişki olduğu için tahvil faizi artar. Bir sene sonra faizlerin artacağını bekliyorsanız, bu sene uzun vadeli tahvil almazsınız. Tahvilin faizinin artması, tahvilin fiyatının düşmesi demektir. Örneğin, bu sene 900 TL'den aldığımız tahvili önümüzdeki sene 800'e satmanız demektir. Bu da sermaye kaybına yol açar. Bu nedenle, bu sene uzun vadeli tahvil almak istemezsiniz.

2. (20 puan) Keynes ve Friedman'ın para talebiyle ilgili görüşlerini karşılaştırınız.

Hacettepe Üniversitesi
Para Teorisi ve Politikası, Dönem Sonu Sınavı

Yanıt:

- Keynes, para talebini modellerken sadece para ve tahvilden söz ederken, Friedman diğer varlıklardan da söz etmiştir.
- Keynes'e göre para talebi sadece cari gelirden etkilenir, bu yüzden de para talebi ve paranın dolaşım hızı istikrarlı değildir. Friedman'a göre para talebi sürekli gelirden etkilenir. Bu nedenle, para talebi ve paranın dolaşım hızı istikrarlıdır.
- Keynes'e göre faizler para talebini etkiler. Faizler sık sık değişeceği için para talebi ve paranın dolaşım hızı istikrarlı değildir. Friedman'a göre para talebi faizlerden etkilenmez, bu nedenle paranın dolaşım hızı istikrarlıdır.

3. (20 puan) Enflasyon hedeflemesi nedir? Tanımlayınız. Enflasyon hedeflemesinin önkoşullarını listeleyiniz.

Yanıt: Enflasyon hedeflemesi, merkez bankasının nihai hedefi olan fiyat istikrarını sağlamak için para politikası araçlarını nasıl kullanacağını açıklamasıdır. Bu stratejide fiyat düzeyi yerine doğrudan enflasyon oranı hedeflenir. Enflasyon hedeflemesinde merkez bankası enflasyon oranı için nokta hedefi veya aralık hedefi seçebilir. Nokta hedef uygulamasında tek bir yıl için enflasyon oranı açıklanırken, aralık hedef uygulamasında enflasyon oranının hareket edeceği bir bant belirlenir. Enflasyon hedeflemesi uygulamasında tek bir yıl yerine birden fazla yıl için hedef açıklanmasının enflasyonla mücadelede daha başarılı sonuçlar verdiği ileri sürülmektedir.

- Bir ülke enflasyon hedeflemesine geçiyorsa döviz kuru ve faiz oynaklıklarına karşı dirençli olması gerekir.
- Merkez Bankasının bağımsız olması gerekir¹.
- Enflasyon hedeflemesine geçilebilmesi için finansal piyasaların istikrarlı ve ikincil piyasaların gelişmiş olması gerekir.
- Merkez Bankası enflasyon hedeflemesinde hükümet ile işbirliği içinde olmalı ve hükümet kamuda mali disiplini sağlamalıdır. Mali disiplin olmazsa enflasyonla mücadele başarılı olamaz.
- Şeffaflık: Para politikasını yönlendirenlerin planları ve amaçları hakkında halkın bilgilendirilmesi gerekir.
- Enflasyon hedefinin önceden ilan edilmesi gerekir.
- Hesap verebilirlik: Enflasyon hedeflerine ulaşmak konusunda merkez bankası hesap verebilmelidir.

Hacettepe Üniversitesi
Para Teorisi ve Politikası, Dönem Sonu Sınavı

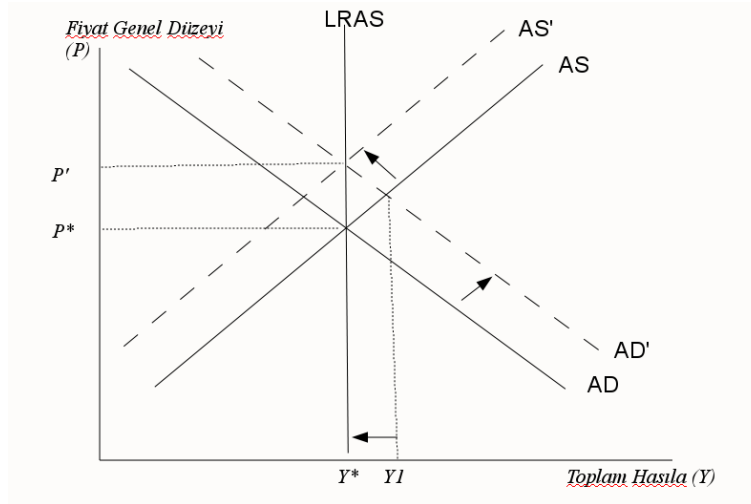
4. (20 puan) Yeni Klasiklere göre beklenen genişletici bir para politikasının toplam hasıla ve fiyat genel düzeyi üzerindeki etkisi nasıldır? Grafik üzerinde açıklayınız.

Yanıt: Yeni Klasik modelde tüm fiyat ve ücretler esnek olduğu için fiyat genel düzeyindeki bir artış sonucunda ücretler de anında ve eşit olarak artar çünkü rasyonel olan işçiler fiyat genel düzeyindeki artıştan sonra reel gelirlerinin düşmemesi için ücretlerinin de aynı oranda artırılmasını isterler. Örneğin, fiyat genel düzeyinin %10 artmasını bekleyen işçiler ücretlerine %10 zam isteyeceklerdir. Bu durumda fiyat genel düzeyindeki bir artış toplam arz eğrisini sola kaydıracaktır.

Ekonomi kısa ve uzun dönem dengedeyken Merkez bankasının genişletici bir para politikası izlediğini, yani para arzını artırdığını varsayalım. Şekilde görüldüğü gibi toplam talep artar ve toplam talep eğrisi (AD) sağa kayar. Fiyat genel düzeyi ve toplam hasıla yükselir. Ancak, toplam hasıladaki bu artış devamlı değildir. Fiyat genel düzeyindeki artış tam olarak ücretlere yansır ve toplam arz eğrisi sola kayar. Fiyat genel düzeyi tekrar artar ve toplam hasıla eski düzeyine geri döner.

genişletici para politikası → toplam talep ↑ → AD sağa kayar → fiyat genel düzeyi ↑ → ücretler ↑ → toplam arz ↓ → toplam hasıla doğal düzeyine döner.

Yeni Klasiklere göre para arzındaki beklenen artışın toplam hasıla ve işsizlik üzerinde etkisi yoktur. Para arzındaki artış sadece fiyatların artmasına sebep olur, reel denge karşısında yansız kalır. Dolayısıyla para politikası etkin değildir. Beklenen para politikalarının toplam hasıla ve işsizlik üzerinde etkisinin olmaması **Politika Etkinsizliği Önermesi** olarak adlandırılır.

5. (20 puan) Avrupa Merkez Bankası (ECB), 7 Nisan 2011 tarihinde, enflasyonla mücadele amacıyla, 3 yıldır %1 olan faizleri 25 baz puan artırarak %1,25'e çıkardığını açıkladı ve ilerleyen dönemlerde faiz artırımlarının devam edebileceğinin sinyallerini verdi.

(a) ECB'nin bu kararı TL'nin değerini nasıl etkileyebilir? Kısaca açıklayınız.

Hacettepe Üniversitesi
Para Teorisi ve Politikası, Dönem Sonu Sınavı

Yanıt: Avrupa Merkez Bankası'nın faiz oranlarını artırması nedeniyle TL değer kaybedebilir (Türkiye'de faiz oranlarının sabit kalması varsayımıyla ve tabii ki diğer her şey sabitken) çünkü Türkiye'den Avrupa'ya sermaye çıkışı artar, piyasada TL miktarı artar.

- (b) Diyelim ki TCMB, (a)'daki değişikliğe göre kurlara müdahale etmek istiyor. Bu durumda, nasıl bir müdahale gerçekleştirmelidir? Euro alışı mı yoksa euro satışı mı gerçekleştirmelidir?

Yanıt: ECB' nin faiz artırımını kararıyla birlikte Türk Lirasının değer kaybetmesi beklendiği için TCMB'nin TL'deki değer kaybını önlemek için piyasaya euro satması, piyasadan TL çekmesi gerekmektedir.

- (c) Kurlara sterilize edilmemiş bir müdahale gerçekleştirirse para arzı nasıl değişir? Bu müdahale sterilize olursa, para arzı nasıl değişir kısaca açıklayınız.

Yanıt: TCMB kurlara sterilize edilmemiş bir müdahale gerçekleştirirse para arzı azalır çünkü TCMB euro satarak piyasadan TL çeker. Eğer bu müdahale sterilize olursa, TCMB para arzındaki düşüşü önlemek için açık piyasa alımı gerçekleştirir.